

растения не отговарят на нито едно от тия условия, то затова стопанитѣ не разширяватъ площта ѝ. Често и при желание стопанитѣ не засѣватъ люцерна, само, защото нѣма подходяща за нея нива, тъй като въ много райони, действително, било почвата, било изложението или климата — представляватъ спѣнка за засѣването на люцерна.

3. Най-важната спѣнка, обаче, за разширение площта на люцерната е липсата на достатъчно и евтино, или **собствено производство, семе отъ люцерна**; при слабото и винаги стѣснено — отъ къмъ парична наличностъ, българско земеделско стопанство, както при другитѣ култури, така и при тази, стопанина предприема засѣването на нѣкоя култура само тогава, когато това не му струва пари или му струва малко пари. Това не ще рече, че чрезъ намаление цената на семето, съ отпускането на суми отъ обществени фондове и учреждения, ще се улесни засѣването на много люцерна въ страната. Това е само привидно улеснение. Ако у насъ годишно се засѣватъ по-малко отъ 100 хил. дек. съ люцерна, за засѣването на които се употребява семе най-много за 10 мил. лева, е все още възможно подпомагане на стопанитѣ съ намаление цената на люцерновото семе, за смѣтка на обществени институти, то, ако засѣваме, напримѣръ, 400—500 хил. дек. ще бѣде необходима една сума, която нѣма отъ кѣде да се вземе. Така, че трѣбва да се намѣри единъ по-ефикасенъ начинъ за осигуряване на страната и стопанитѣ съ достатъчно и, по възможностъ, евтино семе.

Съ цель да се отговори на тази отдавна назрѣла нужда и, за да се осигури износа на единъ много цененъ, за нашата страна, артикулъ, какъвто може да представлява люцерновото семе, трѣбва да се предприематъ следнитѣ мѣрки:

Да се подкрепятъ ония отъ общинитѣ, които иматъ подходящи за засѣване съ люцерна **ниви на скотовѣдни или училищни фондове**, да засѣватъ 100—200 декари отъ тѣхъ съ люцерна за семе, — за своя смѣтка, съ цель да произведатъ семе, което въ последствие да използватъ за засѣване на всички подходящи обществени земи въ селото съ люцерна и за раздаване на стопани — безплатно или по намалени цени или да продаватъ такова на пазаря. За общинитѣ, люцерната за семе е единствената култура, която тѣ биха могли да стопанисватъ за своя смѣтка, тъй като това е култура, която се засѣва единъ пѣтъ за 5—6 години и по отглеждането ѝ не се изискватъ нѣкакви особенни грижи. Тъй като семе се получава отъ втората коситба, то първата коситба би могла да се отдава на търгъ, което е много удобно за общинитѣ, а ще улесни и стопанитѣ.

Народостопанското значение на това крупно мѣроприятие би било следното:

1. Площта на люцерната въ Областѣта ще се увеличи